

Rozptýlená zeleň na půdních blocích

Co je to rozptýlená zeleň?

- Samostatně či ve skupinách rostoucí stromy a keře, které se přirozeně vyskytují v zemědělské krajině.
- Tvoří důležitou součást mezí a základ remízků, břehových porostů podél vodních toků, liniových porostů podél cest, úvozů či alejí. Dále je možné sem zařadit veškeré památné či další významné samostatně rostoucí stromy ve volné krajině.
- V našich podmínkách bývají nejčastěji součástí takových porostů četné druhy planých růží („šípky“), některé hlohy, trnka obecná, líska obecná, ptačí zob atd.

Vymezení rozptýlené zeleně v půdních blocích (LPIS):

V registru půdních bloků (tzv. LPIS) může být rozptýlená zeleň součástí půdního bloku a lze na ni poskytnout dotace!

- pokud souvislá plocha porostu rozptýlené zeleně, kde se neohospodaří, nepřekročí 100 m² nebo
- pokud se vyskytují na pozemku s kulturou travní porost samostatně či v menších skupinkách rostoucí dřeviny, jejichž hustota nepřesahuje 50 ks na 1 ha a zároveň nezabírají souvislou plochu větší než 1000 m² a plocha pod nimi je obhospodařována.

Jedná se o tzv. rozptýlenou zeleň, která může zůstat jako součást půdního bloku, pokud souvislá plocha porostu nepřekročí 100 m² anebo pokud se na pozemku s kulturou travní porost vyskytují samostatně nebo v menších skupinkách dřeviny, jejichž hustota nepřesahuje 50 ks na 1 ha a zároveň nezabírají plochu větší než 1000 m² a plocha pod nimi je obhospodařována.

Přesná úprava je k dispozici v následujícím dokumentu:

Metodické pokyny pro aktualizaci evidence půdy podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů - Závazné nebo doporučené postupy pro pracovníky provádějící aktualizaci evidence půdy (LPIS)

Kapitola 2.3 Základní pravidla pro posuzování půdy nevyužívané pro zemědělské účely (str. 9),

podkapitola 2.3.2. Posuzování ploch trvale nevyužívaných pro zemědělské účely

(1) Půda nevyužívaná pro zemědělské účely tvoří přirozenou hranici půdního bloku. Pokud se nachází uvnitř PB/DPB, vymezuje se v evidenci uzavřeným polygonem (pomocí tzv. „díry“). Jde především např. o parky, stavby, výkopy, skládky, trvalá hnojiště, vodní plochy (nejde-li o PB/DPB s druhem zemědělské kultury rybník - §3i písm. i) zákona o zemědělství). Slovo „trvale“ znamená, že jde o objekty, které na zemském povrchu existují /nebo budou existovat/ déle než 1 rok. Tyto objekty se v evidenci půdy neevidují.

(2) Z PB/DPB se musí vykreslovat plochy trvale nevyužívané pro zemědělské účely plnící mimoprodukční funkce, jejichž šíře přesahuje 2 m a zároveň, jejichž výměra přesahuje 100 m². Kritérium šíře 2 metrů se uplatňuje zpravidla u liniových objektů (např. meze). Za plochy plnící mimoprodukční funkce se považují zejména samostatně rostoucí dřeviny (i ovocné), prameniště, meze, shluky dřevin s hustotou dřevin nad 50 ks/1ha, nejedná-li se o ovocný sad, prameniště, meze, shluky dřevin (dřeviny = souhrnný název pro stromy, keře, vyjma ovocných dřevin, kterými se rozumí strom nebo keř pěstovaný pro pravidelnou sklizeň ovoce). Plochy plnící mimoprodukční funkce splňující výše uvedená kritéria se považují za součást PB/DPB a lze na ně poskytovat dotace. **POZOR VÝJIMKY!**

Z výměry, na kterou se poskytuje dotace na zalesnění, se neodečítají neosázené plochy do šířky 4 metrů včetně, sloužící zejména jako rozčleňovací průseky nebo nezpevněné lesní cesty (viz nařízení vlády č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy, ve znění pozdějších předpisů).

(3) Při posuzování ploch plnících mimoprodukční funkce (zejména pod samostatně rostoucími dřevinami či shluky dřevin) se vždy posuzuje, zda je plocha pod dřevinami zemědělsky obhospodařována v souladu se zařazením do druhu zemědělské kultury podle zákona o zemědělství. Např. u druhu zemědělské kultury travní porost se posuzuje, zda je travní porost vypásán nebo sečen; u druhu zemědělské kultury orná půda se posuzuje, zda se na ploše pěstují v pravidelném sledu, popřípadě pod skleníky, nebo pod pevným anebo přenosným krytem, zemědělské plodiny a která není travním porostem podle § 3i písm. b) zákona o zemědělství. Pokud není plocha obhospodařována v souladu se zařazením do druhu zemědělské kultury podle zákona o zemědělství, je povinnost ji vykreslit, přesahuje-li její výměra 100 m². V případě, že se však jedná o krajinný

prvek, který splňuje podmínky zákona o zemědělství a některé z definic dle nařízení vlády č. 335/2009 Sb., pak je takový objekt zakreslen jako krajinný prvek a nachází-li se uvnitř PB/DPB a uživatel je shodný, pak je automaticky součástí jeho plochy a výměry. Zákres takového objektu se provádí tak, že se vykreslí jako kolmý průmět koruny, není-li prokázáno, že je půda pod korunou obdělávána, zejména na travních porostech nebo v případě shluků dřevin kolmý průmět korun na obvodu shluku dřevin, není-li prokázáno, že je půda obdělávána i pod korunami stromů na obvodu shluku dřevin. 5. Z LPIS se vykresluje nezemědělská plocha plnící mimoprodukční funkce, kde hustota dřevin překračuje hustotu 50 dřevin na ha a půda pod stromy nesplňuje podmínky definice příslušné kultury dle zákona o zemědělství. V pochybnostech je nutné provést místní šetření. V případě ovocných dřevin jde o kulturu ovocný sad.

(4) Z evidence půdy se vykresluje nezemědělská plocha plnící mimoprodukční funkce, kde hustota dřevin překračuje hustotu 50 dřevin na ha, nejde o krajinný prvek a půda pod stromy nesplňuje podmínky definice příslušného druhu zemědělské kultury dle zákona o zemědělství. V pochybnostech je nutné provést místní šetření. V případě ovocných dřevin jde o kulturu ovocný sad.

POZOR! V České republice byla 1. 10. 2009 v souvislosti s novelizací zákona o zemědělství, provedenou zákonem č. 291/2009 Sb., zahájena tvorba evidence krajinných prvků. Proto je nezbytné při rozhodování, zda plocha bude nebo nebude v evidenci využití půdy evidována, vzít v úvahu, zda se nejedná o krajinný prvek v souladu se zákonem o zemědělství a nařízením vlády č. 335/2009 Sb. V kladném případě bude plocha v evidenci využití půdy zaznamenána jako krajinný prvek, nachází-li se krajinný prvek uvnitř PB/DPB, pak je součástí jeho výměry a plochy, nachází-li se vně PB/DPB, pak tvoří jeho vnější hranici a není součástí jeho výměry. O evidenci krajinných prvků pojednává samostatná metodika.

(5) Z PB/DPB se musí vykreslovat plochy nevyužívané pro účely zemědělského obhospodařování trvalého charakteru, které neplní mimoprodukční funkce (tj. zejména stavby, manipulační plochy, zbořiště, cesty, části polních komunikací apod.), jejichž výměra je vyšší než 20 m².

Poznámka k cestám a polním komunikacím! Do obhospodařované plochy PB/DPB lze započítat pouze stezky, které slouží pro přístup zvířat.

Co legislativa zakazuje:

Ochrana rozptýlené zeleně je v České republice ošetřena zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů. Ten definuje v § 8 podmínky povolení ke kácení dřevin (více informací může poskytnout i obecní úřad). Za nedodržení těchto podmínek hrozí právnickým a fyzickým osobám při výkonu podnikatelské činnosti pokuta až do výše 500 000 Kč. Ten zajišťuje obecnou ochranu všech druhů planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů a také ochranu dřevin rostoucích mimo les.

- Zemědělci, kteří pobírají finanční podporu v rámci jednotné platby na plochu zemědělské půdy dle nařízení vlády č. 144/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, musí na dotčených pozemcích hospodařit v souladu s dobrými zemědělskými a environmentálními podmínkami. Jednou z podmínek poskytnutí této platby (dotace) je mimo jiné nerušení krajinných prvků - mezi které patří například meze, terasy a větrolamy.

Zdroj: Metodické pokyny pro aktualizaci evidence půdy podle zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů - Závazné nebo doporučené postupy pro pracovníky provádějící aktualizaci evidence půdy (LPIS), Ministerstvo zemědělství 2012 Rozptýlená zeleň v krajině a zemědělská dotační politika, MŽP 2006

URL zdroje: <https://forumochranyprirody.cz/rozptylena-zelen-na-pudnich-blocich>